

Česká republika se zapojí do výstavby spektrometru ANDES

30.4.2026 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga spolu s ředitelem Astronomického ústavu AV ČR, v.v.i. Michael Bursou, s děkanem Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Ludkem Bláhou a s představiteli konsorcia ANDES podepsali v uplynulých dnech Letter of Interest, kterým se ČR připojuje k tomuto konsorciu. Cílem konsorcia ANDES je vybudování stejnojmenného spektrometru, který bude připojen k největšímu astronomickému dalekohledu světa ELT (Extreme Large Telescope) aktuálně budovanému v Chile mezinárodní organizací ESO (European Southern Observatory).

Pro ČR představuje účast v konsorciu ANDES jedinečnou příležitost jak pro odbornou komunitu, která získá přístup k pozorovacímu času na dalekohledu ELT, tak i pro české podniky, které se budou moci podílet na dodávkách technologicky vyspělých částí spektrometru. Podepsaný Letter of Interest byl veřejně prezentován při příležitosti návštěvy prezidenta Petra Pavla na observatoři Paranal v Chile.

MŠMT zajišťuje členství České republiky v mezinárodní organizaci ESO, která provozuje v Chile několik astronomických observatoří. Její teleskop ELT se po svém dokončení stane s průměrem hlavního zrcadla 39 m největším svého druhu na světě. Prostřednictvím svého členství v ESO se ČR podílí na jeho výstavbě. Účast v konsorciu ANDES umožní ještě více vědecky zúročit vložené prostředky. Zapojení do projektu by mělo být realizováno prostřednictvím velké výzkumné infrastruktury EU-ARC.CZ. Rozsah české podpory bude záviset na výsledcích hodnocení velkých výzkumných infrastruktur a návazném rozhodnutí vlády ČR.

Observatoře ESO v Chile jsou aktivně využívány českými vědci k pozorováním a analýzám. Jedna z nich, La Silla, je i domovem českého projektu PlatoSpec - teleskopu a spektrografu, které byly renovovány a do provozu znovu uvedeny Astronomickým ústavem AV ČR, v.v.i. Spolupráce mezi Českou republikou a ESO přináší nejen příležitosti vědecké, ale i průmyslové. Několik českých firem z oblasti optiky, konstrukčního inženýrství nebo specializovaného softwaru již touto cestou získalo nové zakázky.

<https://msmt.gov.cz/ceska-republika-se-zapoji-do-vystavby-spektrometru-andes>